مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

کاندید اکادمیسین سیستانی ۲۰۲٦ /۷/٤

(قسمت دوم)

معرفی رویا محبوب؛ کارآفرین پیشگام افغان
یکی از چهره‌های تأثیرگذار جهان

با کمک هوش مصنوعی

دومین سوال من از هوش مصنوعی این بود:

چه عواملی در موفقیت وشهرت جهانی رویا محبوب نقش داشت؟

پاسخ هوش مصنوعی:
(ویرایش از من)

عوامل موفقیت و شهرت بین‌المللی رویا محبوب:

موفقیت و شهرت جهانی رویا محبوب را نمی‌توان تنها به یک عامل نسبت داد. این موفقیت حاصل ترکیبی از دانش، ابتکار، پشتکار، فرصت‌شناسی، مدیریت، جسارت در برابر محدودیت‌های اجتماعی و توانایی معرفی ظرفیت‌های زنان افغانستان در عرصه بین‌المللی است.

برای تحلیل علمی موفقیت او باید میان دو موضوع تفاوت گذاشت: نخست، عواملی که زمینه پیشرفت حرفه‌ای او را فراهم کردند؛ دوم، عواملی که نام و فعالیت‌هایش را در سطح جهان مطرح ساختند.

۱. تحصیلات تخصصی و علاقه به فناوری

یکی از عوامل بنیادی موفقیت رویا محبوب، علاقه زودهنگام او به تکنولوژی و کسب دانش تخصصی در این عرصه بود.

* تحصیل در رشته علوم کامپیوتر در دانشگاه هرات.
* آشنایی عملی با فناوری اطلاعات و اینترنت.
* فعالیت در بخش فناوری اطلاعات دانشگاه هرات بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۰.
* شناخت فرصت‌های اقتصادی و آموزشی ناشی از گسترش تکنولوژی.
* او دانش دانشگاهی را به فعالیت اقتصادی و ایجاد فرصت‌های شغلی تبدیل کرد.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

۲. جسارت در شکستن محدودیت‌های اجتماعی

در جامعه‌ای که اشتغال زنان، به ویژه در مشاغل مدیریتی و تکنولوژیک، با موانع فراوان روبه‌رو بود، او وارد عرصه‌ای شد که حضور زنان در آن بسیار محدود بود.

در سال ۲۰۱۰ شرکت نرم‌افزاری «افغان سیتادل» را در هرات با همکاری دو تن از هم صفنان پوهنتونی اش تأسیس کرد. این شرکت در آغاز ۲۵ کارمند داشت که ۱۸ نفر آنان زن بودند.

این اقدام دو پیام مهم داشت:

۱-زنان افغان می‌توانند در عرصه‌های تخصصی و مدیریتی فعالیت کنند.

۲-فناوری می‌تواند وسیله‌ای برای استقلال اقتصادی زنان باشد.

این تجربه یکی از عوامل برجسته‌شدن نام او در رسانه‌های بین‌المللی بود.

۳. تبدیل موفقیت شخصی به خدمت اجتماعی

یکی از ویژگی‌های مهم فعالیت‌های رویا محبوب این بود که موفقیت اقتصادی خود را صرفاً به درآمد شخصی محدود نکرد.

او در سال ۲۰۱۲ بنیاد «Digital Citizen Fund» را ایجاد کرد تا دختران و زنان را با مهارت‌های دیجیتالی، سواد فناوری و فرصت‌های اقتصادی آشنا سازد.

این بنیاد در ایجاد مراکز آموزشی فناوری، آموزش برنامه‌نویسی و حمایت از کارآفرینی زنان نقش داشته است. شورای روابط خارجی امریکا در گزارشی از آموزش بیش از ۹ هزار دختر در برنامه‌های این بنیاد یاد کرده است.

۴. حمایت از تیم روباتیک دختران افغانستان

تشکیل و حمایت از تیم روباتیک دختران افغانستان، معروف به «افغان دریمرز» (Afghan Dreamers)، از عوامل مهم شهرت جهانی او بود. این تیم به دختران جوان فرصت داد تا توانایی‌های خود را در علوم، تکنولوژی، مهندسی و ریاضیات به نمایش بگذارند.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

اهمیت این ابتکار تنها در ساخت روبات خلاصه نمی‌شد؛ بلکه پیام آن این بود که دختر افغان نیز می‌تواند در رقابت‌های علمی بین‌المللی حضور یابد و با هم سالان خود در جهان رقابت کند. + lsc.org١

۵. استفاده هوشمندانه از رسانه‌ها و ارتباطات جهانی

رویا محبوب توانست فعالیت‌های محلی خود را به موضوعی بین‌المللی تبدیل کند.

او با حضور در نشست‌های علمی، رسانه‌ای و اقتصادی، معرفی پروژه‌های خود و ایجاد ارتباط با نهادهای جهانی، توجه محافل بین‌المللی را به آموزش دختران افغانستان جلب کرد.

در واقع، او توانست یک موضوع ملی ـ محرومیت دختران از فرصت‌های آموزشی و تکنولوژیک ـ را به مسئله‌ای مورد توجه جامعه جهانی تبدیل کند.

۶. پایداری در برابر تهدیدها و دشواری‌ها

فعالیت‌های او بدون خطر و دشواری نبود. گزارش‌های رسانه‌ای از تهدیدهایی علیه او به دلیل فعالیت‌هایش در زمینه آموزش و اشتغال زنان حکایت دارند.با وجود این مشکلات، او فعالیت‌های آموزشی و کارآفرینی خود را ادامه داد و در خارج از افغانستان نیز به گسترش برنامه‌هایش پرداخت.(Human Rights Foundation١)

۷. پیوند کارآفرینی با یک هدف انسانی و جهانی

رویا محبوب صرفاً یک مدیر شرکت نرم‌افزاری باقی نماند. او سه عرصه را به یکدیگر پیوند داد:

١-کارآفرینی و ایجاد شرکت‌های فناوری؛

٢-آموزش و توانمندسازی زنان و دختران؛

٣-معرفی ظرفیت‌های علمی و انسانی افغانستان به جهان.

همین پیوند سبب شد که فعالیت‌های او فراتر از محدوده یک شرکت تجاری اهمیت پیدا کند.

۸. کسب اعتبار و جوایز بین‌المللی

نقطه عطف مهم در شهرت جهانی رویا محبوب، انتخاب او در فهرست صد شخصیت تأثیرگذار جهان درمجله معتبر **TIME** در سال ۲۰۱۳ بود. این انتخاب به دلیل ابتکارات او در زمینه آموزش اینترنتی دختران و ایجاد بسترهای ارتباطی برای زنان افغانستان صورت گرفت.

از دیگر افتخارات و شناخت‌های بین‌المللی او می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

* جایزه نوآوری تحول‌آفرین Tribeca در سال ۲۰۱۴.
* انتخاب به‌عنوان رهبر جوان مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۱۵.
* دریافت جایزه Asia Game Changer در سال ۲۰۱۹.
* دریافت جایزه Doha Forum در سال ۲۰۲۲.
* دریافت دکترای افتخاری علوم مهندسی از دانشگاه مک‌مستر کانادا.

جمع‌بندی و تحلیل

موفقیت رویا محبوب بر پنج پایه اساسی استوار است:

١-دانش تخصصی: فراهم‌کردن توانایی علمی و حرفه‌ای

٢-جسارت و نوآوری: ورود به عرصه‌ای کم‌سابقه برای زنان افغانستان

٣- مدیریت و کارآفرینی: تبدیل دانش به فعالیت اقتصادی

٤-مسئولیت اجتماعی: گسترش آموزش و فرصت‌های زنان

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

۵-ارتباطات بین‌المللی: معرفی دستاوردهایش در سطح جهان

فعالیتهای رویا محبوب درحال حاضر

بر اساس تازه‌ترین اطلاعات منتشرشده تا نوامبر ۲۰۲۶، رویا محبوب در ایالات متحدهٔ امریکا زندگی می‌کند و محل اقامت او ایالت نیوجرسی (New Jersey) گزارش شده است. او پس از بازگشت طالبان به قدرت در سال ۲۰۲۱ و به‌دلیل تهدیدهای امنیتی، ناگزیر به ترک افغانستان شد و در امریکا اقامت گزید.

اما فعالیت‌های او به امریکا محدود نمانده است. رویا محبوب همچنان در عرصهٔ فناوری، آموزش و توانمندسازی زنان و دختران افغانستان فعالیت گسترده دارد.

مهم‌ترین فعالیت‌های کنونی رویا محبوب

۱. مدیریت بنیاد شهروند دیجیتال (Digital Citizen Fund)

او بنیان‌گذار و مدیر اجرایی این بنیاد است که برای آموزش فناوری، سواد دیجیتالی و استقلال اقتصادی زنان و دختران فعالیت می‌کند.

۲. حمایت از تیم رباتیک دختران افغانستان

او همچنان از تیم مشهور **«افغان دریمرز»** حمایت می‌کند؛ تیمی که دختران افغان را در عرصهٔ رباتیک و رقابت‌های بین‌المللی نمایندگی می‌کند.

۳. توسعهٔ آموزش هوش مصنوعی و فناوری

او روی برنامه‌های آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی، رباتیک و آموزش آنلاین کار می‌کند. از جمله، اپلیکیشن آموزشی Edy و برنامه‌های آکادمی افغان دریمرز.

۴. گسترش فعالیت‌های بین‌المللی

بنیاد او در سال ۲۰۲۶ همکاری‌هایی را برای ایجاد مراکز آموزش فناوری و رباتیک در ترکیه، پاکستان و افریقای جنوبی آغاز کرده است.

دستاوردهای تازه در سال ۲۰۲۶

بر اساس گزارش سال ۲۰۲۶ بنیاد شهروند دیجیتال:

*** بیش از ۲۸ هزار دختر و زن جوان از برنامه‌های آموزشی این بنیاد بهره‌مند شده‌اند.**

*** حدود ۲۵ دختر افغان برای ادامهٔ تحصیل آنلاین در رشتهٔ مدیریت بازرگانی آماده می‌شوند.**

*** حدود ۱۰۰ دختر و زن جوان در برنامهٔ کارآفرینی اشتراک کرده‌اند.**

*** اپلیکیشن آموزشی این بنیاد در یک رقابت مرتبط با هوش مصنوعی و حقوق بشر مقام سوم را کسب کرده است.**

* رویا محبوب جایزهٔ سالانهٔ دستاوردهای انجمن جهانی بلاک‌چین در سال ۲۰۲۶ را دریافت کرده است.

یک نکتهٔ مهم: رویا محبوب صرفاً یک کارآفرین موفق افغان نیست؛ او اکنون به‌عنوان یک فعال بین‌المللی در پیوند میان فناوری، آموزش، حقوق زنان و کارآفرینی شناخته می‌شود.

نتیجه گیری:

رویا محبوب از جمله زنان افغان است که توانسته است در عرصهٔ فناوری و کارآفرینی از مرزهای ملی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

عبور کند و فعالیت‌هایش را در سطح بین‌المللی مطرح سازد.انتخاب او در فهرست صد شخصیت تأثیرگذار جهان در سال ۲۰۱۳، تأسیس شرکت نرم‌افزاری در هرات، ایجاد بنیاد شهروند دیجیتال و حمایت از تیم رباتیک دختران افغانستان، از مهم‌ترین نقاط برجستهٔ کارنامهٔ او به شمار می‌روند.

در تاریخ معاصر افغانستان، زنان بسیاری در عرصه‌های آموزش، فرهنگ، سیاست، اقتصاد و فعالیت‌های اجتماعی نقش آفرینی کرده‌اند؛ اما حضور زنان در عرصهٔ فناوری اطلاعات و مدیریت شرکت‌های تخصصی، به‌ویژه در سال‌های نخست پس از سقوط رژیم طالبان در سال ۲۰۰۱، با دشواری‌های فراوان همراه بود. محدودیت‌های اجتماعی، کمبود امکانات آموزشی، ضعف زیرساخت‌های ارتباطی و نگرش‌های سنتی نسبت به اشتغال زنان، از جمله موانعی بودند که راه مشارکت گستردهٔ زنان را در این عرصه دشوار می‌ساختند. در چنین شرایطی، ظهور رویا محبوب در شهر هرات و ورود او به عرصهٔ فناوری اطلاعات، پدیده‌ای قابل توجه در تاریخ اقتصادی و اجتماعی افغانستان به شمار می‌رود. اهمیت فعالیت‌های او تنها در موفقیت شخصی و تجاری خلاصه نمی‌شود؛ بلکه در این واقعیت نیز نهفته است که وی کوشید از امکانات فناوری برای ایجاد فرصت‌های آموزشی، اقتصادی و حرفه‌ای برای دختران و زنان افغان استفاده کند.

اهمیت تاریخی رویا محبوب را باید نه‌تنها در موفقیت فردی، بلکه در نقشی جست‌وجو کرد که در گشودن راه آموزش، فناوری و مشارکت اقتصادی برای نسل تازه‌ای از دختران افغانستان ایفا کرده است.رویا محبوب توانست از یک تجربه شخصی، یک الگوی اجتماعی و بین‌المللی بسازد. او فقط برای موفقیت خودش تلاش نکرد، بلکه کوشید زمینه موفقیت صدها و هزاران دختر دیگر را نیز فراهم سازد.

به همین دلیل، شهرت او تنها ناشی از زن بودن و افغان بودنش نیست؛ بلکه به ابتکارهای عملی، ایجاد نهادهای آموزشی، پرورش استعدادهای جوان و پیوند دادن فناوری با توانمندسازی اجتماعی ارتباط دارد. پیام تاریخی و فرهنگی زندگی حرفه‌ای او برای مردم افغانستان این است که سرمایه انسانی، دانش و فرصت برابر می‌توانند حتی در دشوارترین شرایط، زمینه ظهور چهره‌های تأثیرگذار جهانی را فراهم کنند.

من افتخار میکنم که امروز دربارهٔ موفقیت ها وشهرت جهانی رویا محبوب،دخت شجاع ودانشمندافغان قلم میزنم. خوشحالم که والدین گرامی رویامحبوب از «سرزمین ماسه ها وحماسه ها»ی نیمروز برخاسته اند و درمهدفرهنگ هرات فرزندی به جامعه افغان تقدیم کردند که باسعی و تلاش خستگی ناپذیر دانش وفن تکنولوژی اطلاعات جمعی آموخت و آنرا درخدمت همنوعانش قرارداد وبا ابتکارات تعجب انگیزش مورد توجه نهادهای علمی وفرهنگی جهان متمدن (امریکا وکادا) قرارگرفت وبا شجاعت کم نظیر توانست قله های پیروزی را درامریکا فتح نماید وبه یک چهرهٔ تاثیرگذار جهانی مبدل شود.من این موفقیتها و شهرت بین المللی رویا مجبوب را به والدین او وبه مردم افغانستان تبریک میگویم.

رویا محبوب، مثال والگوئی زنده از توانائی وظرفیت زنان افغان است که هرگاه شرایط درس وتحصیل برای شان میسرگردد بدون شک در عرصه های مختلف علوم از مردان عقب نمیمانند وشخصیتهای موفقی بار خواهندآمد. هیچ کشوری بدون شرکت زنان در عرصه علم وآموزش وتخنیک معاصر به پیشرفت نایل نخواهدشد. امارت اسلامی باید بادرک ضرورت عصروزمان بیش ازاین دروازهای مکاتب وپوهنتونها را بروری دختران افغان مسدود نکند واجازه بدهندتا دختران افغان علم ودانش بیاموزند.پایان

آرشیف: مقالات کاندید اکادمیسن سیستانی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ